

влажна земя; нѣ за да дава добри маслини, земя-та му трѣбва да е рохкава и влажна. Маслинено-то дърво се ражвѣжда отъ корень, и слѣдъ захващание-то му, присажда-тъ го отъ подобъръ ощеръ за да дава по-добъръ плодъ. Подиръ 5—6 години наченва да дава плодъ. Плодове-тѣ му биватъ едри като орѣхъ, а повече-то като слива дългнести и по боя-та си различни: зелени, тъмносини и дору черни. Тѣзи плодове сж познати-тѣ намъ *маслини*. Отъ тѣхъ искрватъ *дървено-то масло* (зехтинъ). За да се добиятъ добри маслини за ѣдене, бержтъ ги додѣ сж още зелени, незрѣли, кога-то сж още горчиви и стипсави; за да имъ се отнѣме този вкусъ, киснатъ ги у вода, смѣсена съ луга отъ лозина, а послѣ това турятъ ги въ нарочно приготвения прѣсолъ (саламура). Слѣдъ 5—6 мѣсечно киснение въ прѣсола, тѣ угниватъ, почърняватъ и изгубватъ първия си горчиво-стипсавъ вкусъ и ставатъ мазноквусни, както ги доносятъ по насъ за проданъ. Маслини-тѣ отъ коц-то щжтъ да вадятъ масло, държатъ ги повече врѣме на дърво-то, за да узрѣятъ добрѣ; нѣ пазятъ да не би да ги порази слана, и откакъ ги обержтъ да не стоятъ много, защо-то иначе масло-то имъ бива горчиво. За изваждане-масло-то, мелятъ маслини-тѣ въ нарочно за това направени жерки (воденици-яни), събиратъ смлѣто-то въ платници и истискуватъ го въ менгеме-та, та му излиза масло-то. Отъ първото истискувание излиза най-добро-то масло, отъ второ-то — по-долно; а отъ трето-то излиза това масло, кое-то достига до насъ.

**Цвѣкло** (чукундуръ-тѣ) развѣждатъ най-много по Франция и Австрия, та правятъ отъ него захаръ; отъ 80 оки цвѣкло излиза  $9\frac{1}{2}$  оки захаръ. По наши-тѣ мѣста твърдѣ много и добрѣ би ставало това растение, нѣ нѣма кой да се завземе за това. Въ Франция излиза до 5 милл., а въ Австр. 4 милл. кантар. чиста захаръ отъ цвѣтло.

**Шафранъ-тѣ** тѣй сжщо расте по Франция (по р. Лувара); той се продава повече-то на вѣнъ, а най-много въ Германия.

Корень-тѣ на **Брошъ-тѣ** (марена) дава твърдѣ добра и евтена червена боя, съ коя-то вапсуватъ различни платове, за-това го развѣждатъ въ много мѣста по Европа, а най-много въ Франция (въ Елзасъ и Провансъ).

За това дрѣхи-тѣ на Френски-тѣ войници сж вапцани повече-то чървени. Най-добра-та марена излиза въ Холландия. Това растение се развѣжда или отъ корени или отъ сѣмя; първий начинъ е по-добъръ, защо-то още на третя-та година